

ISABELLE MIQUELESTORENA / MEDIABASK

Linky argindar kontagailu inteligenteak

Osagarria eta bizi pribatuaren errespetua zalantzan

Jenofa Berhokoirigoin
@Jenofa_B

Ipar Euskal Herriari dagokionez, Linky kontagailuen instalazioa ez du uste bezain erraza Enedis enpresak. Kontagailu honen gibelean gordetzen dena ezaguturik, geroz eta gehiagok duelako errefusutzen. “Aldaketa handiak ahalbidetuko dituen Troiako Zaldia da Linky”, dio kezkatutik José Lavictoire CADE elkarte ekologistako kideak.

Izan partikularren zein udalen partetik, Linky deitu argindar kontagailuaren aurkako jarrerak biderkatuz doaz Ipar Euskal Herrian. Bi kezka nagusi daude errefusaren oinarrian: batetik, dakarren bizi pribatuari buruzko informazio bilketa; bestetik, hedaturiko uhin elektromagnetikoen kaltegarritasuna.

Azalpen ofizialari fidatuz gero, “inteligente” kalifikatzailea gehitzen zaion kontagailu honek sinpletasuna ekarriko dio herritarrari, une oro zehatz-mehatz jakinen duelako zein heinetako argindar kontsumoa duen. Hori erranik, Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberoako etxe guztietako elektrizitate kontagailuak ordezkatzeko Enedis enpresa. Ta-

rrapatoka, 2021. urterako, Ipar Euskal Herrian eta Frantziako Estatu osoan, guztira 35 milioi Linky kontagailu inteligente instalatzeko kontratua lortu zuelako iaz.

Hauturik ez dela azaltzeko orduan, 2009ko uztailaren 13an Europako Parlamentuak bozkatu zuzentarau batean oinarritzen dira Enedis enpresaren or-

dezkariak. Elektrizitate horniduraren merkaturaren parte hartzeraren beharrezkoak kontsumitzaileak lege horrek. Baina xehetasun bat isilean atxikitzen dute: gaur egungo kontagailuekin berdinduz bete dezaketela bete-behar hori.

Sinpletasuna baino gehiago da, ordea, Linky. "Jendeak ez daki, Enedisek ez duelako informatzen. Baina jakinez gero, aurka kokatzen da herritarra", Lavictoiren hitzetan. Etxe jabe gisa errefusa adierazteko gutuna bidaliz Enedisi edota herriko kontseiluak Linkyren aurkako udal erabaki bat bozkatzuz, trabak kausitzen dituzte teknikariek bidean.

Big Data osatuz

Bizi pribatuaren errespetu eza da kontra direnen arrazoietakoa bat. Hain zuzen, etenik gabe, norbanako bakoitzaren kontsumoari buruzko milioika datu batzen ditu Linky kontagailuak. Hots, Big Data datu base masiboa elikatze-ko balioko dute 35 milioi kontagailuek. Funtsean, Lavictoirek ohartarazten duenez, hori da Linkyren bete-behar nagusia: "Momentu oro jakinen dute zenbat elektrizitate eta zertarako kontsumitzen dugun".

Elektrizitate eskaintzak zerbitzu publikoarekin errimatzen zuen garaia iraganean galdurik da. Linky azaltzeko orduan, zehaztasun horrek garrantzi handia duela dio CADEko kideak. Hain zuzen, 2007an ireki zitzaion elektrizitatearen merkaturaren konkurrentziari, eta Frantziako EDF egitura publikoak argindar banaketa gestionatzeko ERDF sozietate anonimoa sortu zuen. Iaztik izenez aldaturik, gaur egun Enedis izena du enpresa horrek. Mundu mailako merkaturaren lehiakor izateko kontsumoari buruzko informazio ahal bezain zehatza ezinbestekoa dute enpresek.

"Datu horiek biziki interesgarriak dira industriarentzat, erosi nahiko dituzte eta salduko dizkiete, gure bizi pribatuaren errespetua zangopilatuz", dio Maite Etxeberria Ozazeko auzapezak. Linky kontagailuen instalazioaren aurka udal-erabaki bat bozkatu dutenen artean dago

2021erako Frantziako Estatu osoan 35 milioi Linky kontagailu ezartzeko kontratua du Enedis enpresak.

ARGAZKIA: ERDF

» **JOSÉ LAVICTOIRE, CADE:**
"Linkyren bidez une oro jakinen dute zenbat elektrizitate eta zertarako kontsumitzen dugun; datu horiek biziki interesgarriak dira industriarentzat"

Zuberoko herrixka hori. Ironiaz dio: "Inteligente deitzen duten kontagailu hori jakintsua izanen da gure datu pertsonal guztiez jakinean izanen delako...".

Gainera, kontsumoa ahula den uneetan elektrizitatea gutxitu ala moztzen ahal dute, errekueratu elektrizitate kantitatea merkaturaren saldu ahal izateko.

Uhinak sortu kezka

Kontagailu hauek uhin elektromagnetiko bidez igortzen dituzte ordenagailu zentral batera etxe bateko kontsumo xehetasunak. Uhin horien kaltegarritasuna da Linky errefusatzeko beste arrazoietakoa bat. Hain zuzen, orain arte inork ez duelako frogatu uhin horiek osasunerako kaltegarriak ez direnik. Alderantziz, Munduko Osasun Erakundeak "minbizi sortzaile" izan daitezkeen osagaien artean sailkatu ditu.

Dudak argitzeko, ikerketa independente bat exijitzen dabil Criirem, Fran-

tzia mailako erradiazio elektromagnetikoei buruzko ikerketa zentroa. Eskaera berdina luzaturik dute aurkako jarrera hartzen duten udalek.

Errefusaren gainetik ari da Enedis

Egoiliarren partetik errefusa edo zalantza kausituz gero, bide gogorak erabili ohi dituzte teknikariek: larderia, beldurra, mehatxuak zein presioa. Etxean ez zeudela, baimenik

eman gabe, kontagailua aldatu atzeratu dutenak ere ez dira gutxi. Funtsean, hamarnaka dira Enedis aurkako salaketa jarri dutenak. Behartze hori onartezina dela argudiatuz, Linkyren instalazioari buruzko moratoria bozkatu zuen Baionako Kontseiluak iragan uztailaren 19an. Kontagailu berria ez instalatzeko eskubidearen errespetua eskatzen dio Enedisi Jean-René Etxegarai auzapezak.

Baiona ez da aurka kokatu den herri bakarra. Horien artean dira, besteak beste, irailaren 15ean Paueko Administrazio Auzitegira deituak ziren Ozaze, Hauze eta Iruri. Kontagailuen jabetza herrien esku ez dela erranik, udalen errefusak baliogabetu ditu epaileak. "Zein da kontagailuen jabe? Hori izan da galdera. Baina jabe ez izan arren, zerbait gertatuz gero herriko etxea izango da erantzule. Gu horrek gaitu kezkatzen", dio Maite Etxeberria. Linky ondorioztatzen dituen aldaketak ezaguturik, egitura publikoek arduraz aritzeko bete-beharra dutela dio Ozazeko auzapezak.

Pirinio Atlantikoetako Energiaren Sindikatua da kontagailuen jabe. Linkyren aurka agertu ez bada ere, egoiliarrek adierazi errefusa errespetatzea eskaturik dio sindikatuak Enedis enpresari.

Ipar Euskal Herri Elkargoko ordezkariengana joko dute ondoko asteetan Linkyren aurkakoak. Lavictoirek dioenez, zerrendaturiko kezkez gain, zerbitzu publikoaren geroa delako mahai gainean. "Zerbitzu publikoa dago jokoan. Elektrizitatearentzat Linky dagoen gisara, Aquarius dago urarentzat eta Gazpar gasarentzat. Aldaketa horiek dakartez jakinean izan behar du Herri Elkargoak". ■